

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Commemoració del finiment de la segona guerra mundial

Palau del Parlament, 7 de maig de 2013

La presidenta

Senyor Lluís Martí, president de l'Amical de Catalunya dels Antics Guerrillers Espanyols a França; senyores i senyors membres de la junta directiva de l'entitat; senyor Enric Pubill i senyor Antonio Cánovas, familiars, amics, membres de la mesa, diputades, diputats, director general de relacions institucionals, director general del Memorial Democràtic, siguin benvinguts.

Vull fer una salutació especial als nois i les noies de secundària que heu vingut de tres instituts: de l'Institut Bernat El Ferrer, de Molins de Rei; del Ramon Berenguer IV, de Santa Coloma de Gramenet, i de l'Institut Pius Font i Quer, de Manresa. Benvinguts a l'acte de commemoració de la fi de la segona guerra mundial a Europa.

Enguany l'acte tindrà dues ubicacions —cada any fem algun petit canvi. La primera, en aquest auditori del palau del Parlament, i la segona, davant el monument de Clarà, situat aquí al costat, a la plaça de Fiveller, al parc de la Ciutadella, on hi ha des del 2011 el monument als voluntaris catalans i on tot seguit anirem a fer l'ofrena floral.

[...]

Senyor Martí, senyores i senyors, em plau pronunciar aquestes breus paraules davant tots vostès en un acte que volem solemne, que volem de record i d'afirmació democràtica amb motiu de la commemoració del 68è aniversari del finiment de la segona guerra mundial a Europa. I em plau pronunciar-les acompanyant la junta directiva de l'Amical de Catalunya que, com cada any des del 1985, ha estat fidel al record i a la memòria dels voluntaris catalans morts en defensa de la llibertat.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Com deia abans el senyor Martí, no tan sols els de la segona guerra mundial, sinó de la primera, ja que el monument de Clarà es va fer precisament arran dels primers voluntaris catalans.

Aquest acte el fem per un sentit de justícia històrica, amb un missatge de record i de reconciliació, en la línia del que va proposar l'Assemblea General de les Nacions Unides. El dia 8 de maig de 1945 va ser el dia de la victòria a Europa, la data en què els aliats van acceptar la rendició incondicional de l'Alemanya nazi. Per això les Nacions Unides van dictar una resolució en què convidaven al record i la reconciliació i demanaven als estats membres que dediquessin aquesta data a retre homenatge a totes les víctimes de la segona guerra mundial.

A Catalunya, per mitjà de l'Amical, entitat legalitzada l'any 1984, es commemora des del 1985, i no és fins el 2001 que l'entitat traspasa el poder de convocatòria al Parlament. Abans, a la trobada que hem tingut, el senyor Martí recordava que Catalunya continua essent l'única comunitat de l'estat, l'únic país que commemora aquesta data. Quan l'any 2001 van demanar que la convocatòria la fes el Parlament al que llavors n'era president, el senyor Joan Rigol, també ho deien i ho posaven per escrit en una carta. Avui m'ha confirmat que nosaltres continuem essent els únics de l'estat que ho fem.

El lloc on celebrem aquest acte és ben simbòlic —i ho dic, sobretot, pels nois i les noies que avui ens acompanyen. Som al parc de la Ciutadella. D'una banda, celebrem la primera part d'aquest acte en aquest palau, que té gairebé tres-cents anys d'història. Seguidament, sortirem al parc i anirem fins a la plaça de Fiveller. Parlament i parc, llocs de paraula i de lleure que es troben on hi havia una ciutadella d'evident caràcter dissuasiu i repressiu. Una ciutadella que es va construir després del 1714, després de la guerra de successió, no com a defensa del país sinó com a instrument de repressió dels catalans. Ironies de la història i de la vida, que sovint donen lliçons i col·loquen cada cosa al seu lloc, avui el Parlament, que ocupa la seu del que havia estat l'arsenal de la ciutadella, és el lloc de la paraula, i en què per un sentit de justícia, donem tots i volem donar un missatge clar de record i de reconciliació.

Permetin-me que torni al 1945 per uns moments. El d'avui és un acte també de manteniment de la memòria històrica, i la memòria no ha de servir només a les persones de més de cinquanta, seixanta, setanta anys que tenim en aquest punt una mica més d'aquesta memòria històrica. Per això cada any convidem diverses

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

escoles que treballen el tema de la memòria històrica, perquè creiem que els joves d'avui han de tenir records d'aquesta història, han de saber el que van patir els nostres avantpassats, i han de saber que moltes persones van morir per les seves llibertats, per les nostres llibertats.

Abans comentàvem —i vull que vosaltres també ho sapigueu, perquè em consta que, a més, ho expliquen quan vénen a les vostres escoles— que tant el senyor Martí com el senyor Cánovas van ser a la segona guerra mundial. Tenien quinze i setze anys —quinze i setze anys. El senyor Pubill era tan petit que no hi va arribar a anar, tenia nou anys, però ells tenien quinze i setze anys, i van anar a la guerra i van lluitar per les nostres llibertats. Quin era l'escenari d'Europa el 1945? Era una Europa devastada materialment i espiritualment, víctimes mortals, seqüeles de tota mena, aniquilació, holocaust, actes indiscriminats contra la població civil. Quan dic aquestes paraules també vull dir que, això, no es pot banalitzar i aquests dies n'hem tingut algun exemple, de banalització. No es poden banalitzar aquests temes, i qui ho fa es desqualifica. Eren règims de terror i ho hem vist a través de la memòria, a través dels llibres d'història, a través de pel·lícules que ens han fet i sabem que allò no s'ha de repetir. I perquè no es repeteixi s'ha de recordar, i perquè no es repeteixi hem de tenir memòria.

Però també era una Europa que havia estat testimoni de molts episodis heroics, de solidaritat en condicions extremes, de virtut cívica. Una Europa que guardava a la retina la imatge de tants màrtirs i de tantes vides sacrificades pels ideals democràtics. Màrtirs la memòria dels quals cal honorar sempre, i aquest acte d'avui, senzill però solemne, és per retre'ls homenatge. Insisteixo que el que cal fer i cal donar és, sobretot, un missatge de record i de reconciliació perquè els valors i els ideals de la humanitat triomfin sempre. És aquest, sens dubte, el millor homenatge que podem fer a totes les víctimes de la primera i de la segona guerres mundials, i singularment a les dones i els homes que van caure en defensa de la llibertat, la democràcia i la dignitat de les persones i dels pobles.

I per acabar, com he fet sempre que he tingut l'honor de presidir aquest acte, un poema. Aquest cop un poema que el qui va ser conseller de cultura a la Generalitat republicana, Ventura Gassol, va escriure i va dedicar l'any 1947 al president Lluís Companys, i que avui es podria dedicar a tots els màrtirs i voluntaris catalans morts en defensa de les llibertats. Diu així: "No digueu que ell és mort —la mort seria / perdre's en el no-res, i aquell que un dia / acaronà la pàtria amb el peu nu, / i es fa

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

pols amb la terra que l'aferra, / no podem dir que és mort—, ell s'ha fet terra, / i aquesta terra ets tu i ets tu i ets tu...”

Moltes gràcies.